

(М.П.)

«Затверджую»

Проректор з НМР проф. Тонкачєєв Г.М.

« ____ » _____ 2020 р.

Декан факультету урбаністики та просторового планування

Доц. Мамедов А.М.

« ____ » _____ *2020 р.

Зав. кафедрою політичних наук

проф. Перегуда Є.В.

« ____ » _____ 2020 р.

КАРТА ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

1) НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ: СОЦІОЛОГІЯ ПОЛІТИКИ
2) Карта дисципліни дійсна протягом навчального року: 2020/2021
3) Освітній рівень: перший рівень вищої освіти (бакалавр)
4) Форма навчання: денна
5) Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»
6) Спеціальність: 052 «Політологія»
8) Компонента спеціальності: вибіркова
9) Семестр: III
10) Цикл дисципліни: дисципліна загальної підготовки
11) Викладач (розробник карти): доцент, к.п.н. Яхно О.О. Ауд. 431 Центрального корпусу КНУБА Профіль на сайті КНУБА: http://www.knuba.edu.ua/?page_id=47977 . Контакти: (044) 261-55-66; (097) 412-24-16; yakhno.oo@knuba.edu.ua; oleksii.yakhno@gmail.com
12) Мова навчання: українська
13) Необхідні ввідні дисципліни: (що треба вивчити, щоб слухати цей курс) «Вступ до спеціальності», «Історія держави і права України», «Історія зарубіжних політичних вчень», «Загальна теорія політики»
14) Мета курсу: Викладання курсу має на меті дати студентам знання зі сфери соціології політики, що містять теоретичні проблеми соціології політики, методологічні основи аналізу суспільно-політичних процесів та явищ.

15) Результати навчання:

№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання на програмні компетентності
1.	ПРН01. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.	Обговорення під час занять, написання есе, тестове опитування, індивідуальне завдання	Лекція, практичні заняття	ЗК01 СК03 СК06 СК08
2.	ПРН04. Мати навички професійної комунікації.	Обговорення під час занять, написання есе, тестове опитування, індивідуальне завдання	Лекція, практичні заняття	ЗК04 СК03 СК06

(М.П.)

«Затверджую»

Проректор з НМР проф. Тонкачєєв Г.М.

«_____» _____ 2020 р. _____

Декан факультету урбаністики та просторового планування

Доц. Мамєдов А.М.

«_____» _____ 2020 р. _____

Зав. кафедрою політичних наук

проф. Перегуда Є.В.

«_____» _____ 2020 р. _____

КАРТА ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

1) НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ: СОЦІОЛОГІЯ ПОЛІТИКИ
2) Карта дисципліни дійсна протягом навчального року: 2020/2021
3) Освітній рівень: перший рівень вищої освіти (бакалавр)
4) Форма навчання: денна
5) Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»
6) Спеціальність: 052 «Політологія»
8) Компонента спеціальності: вибіркова
9) Семестр: III
10) Цикл дисципліни: дисципліна загальної підготовки
11) Викладач (розробник карти): доцент, к.п.н. Яхно О.О. Ауд. 431 Центрального корпусу КНУБА Профіль на сайті КНУБА: http://www.knuba.edu.ua/?page_id=47977 . Контакти: (044) 261-55-66; (097) 412-24-16; yakhno.oo@knuba.edu.ua; oleksii.yakhno@gmail.com
12) Мова навчання: українська
13) Необхідні ввідні дисципліни: (що треба вивчити, щоб слухати цей курс) «Вступ до спеціальності», «Історія держави і права України», «Історія зарубіжних політичних вчень», «Загальна теорія політики»
14) Мета курсу: Викладання курсу має на меті дати студентам знання зі сфери соціології політики, що містять теоретичні проблеми соціології політики, методологічні основи аналізу суспільно-політичних процесів та явищ.

15) Результати навчання:				
№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання на програмні компетентності
1.	ПРН01. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.	Обговорення під час занять, написання есе, тестове опитування, індивідуальне завдання	Лекція, практичні заняття	ЗК01 СК03 СК06 СК08
2.	ПРН04. Мати навички професійної комунікації.	Обговорення під час занять, написання есе, тестове опитування, індивідуальне завдання	Лекція, практичні заняття	ЗК04 СК03 СК06

3.	ПРН05. Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.	Обговорення під час занять, написання есе, тестове опитування, індивідуальне завдання	Лекція, практичні заняття	СК03 СК06 СК08
4.	ПРН07. Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення.	Обговорення під час занять, написання есе, тестове опитування, індивідуальне завдання	Лекція, практичні заняття	ЗК07 СК03 СК06
5.	ПРН10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.	Обговорення під час занять, написання есе, тестове опитування, індивідуальне завдання	Лекція, практичні заняття	ЗК01 ЗК04 СК03 СК06
6.	ПРН12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.	Обговорення під час занять, написання есе, тестове опитування, індивідуальне завдання	Лекція, практичні заняття	СК03 СК08

За підсумками вивчення дисципліни студенти повинні:

знати:

- предмет соціології політики, її функції та основні категорії;
- етапи розвитку соціології політики;
- вплив соціальних груп, особистостей на соціальні явища;
- закономірності демографічної політики та її вплив на політичні процеси;
- нації партії і рухи в політичній системі України;
- соціальні підсистеми та їх характеристику;

вміти:

- аналізувати соціально-політичне структурування суспільства
- аналізувати соціальні аспекти політики та прогнозувати її розвиток;
- давати оцінку рішенням, які пов'язані із соціальними основами держави, влади та панування;
- аналізувати вплив соціальних груп на політичні процеси і явища у державі;
- оцінювати демографічну політику;
- аналізувати соціально-політичні відносини у суспільстві;
- оцінювати основні напрямки розвитку і функціонування соціальних відносин у суспільстві.

16) Форми занять та їх тривалість (кількість годин)				
Лекція	Практичне заняття	Лабораторні заняття	Курсовий проект/ курсова робота РГР/Контрольна робота	Самостійні робота студента
32	32		Індивідуальне завдання (реферат)	41

Тема	Питання	Лек. год.	ПрЗ год.	Літ-ра	Звіт-ть студ.
Модуль 1. Теоретико-методологічні засади соціології політики					
Змістовий модуль 1. Соціологія політики як галузь соціологічного знання					
1. Соціологія політики як наука та навчальна дисципліна		2	2	1. Вишняк О. І. Електоральна соціологія: історія, теорія, методи. / О. І. Вишняк — К.: Ін-т соціології НАНУ, 2000. — 310 с. URL: https://i-soc.com.ua/assets/files/library/vishnyak.pdf	Конспект лекцій;
1.1. Об'єкт, предмет соціології політики. Система категорій соціології політики.				2. Кола Д. Политическая социология. – М.:	Обговорення на ПрЗ; Есе;

1.2. Структура і функції соціології політики. 1.3. Взаємозв'язок соціології політики з іншими суспільними науками. 1.4. Значення політики у житті суспільства та її дослідження в політології, соціології і соціології політики. 1.5. Загальні методи як засоби пізнання. Методи емпіричних досліджень як техніки вивчення соціології політики.			Весь Мир: ИНФРА –М, 2001. – 406 с. URL: https://uchebnikfree.com/sotsiologiya-politicheskaya/politicheskaya-sotsiologiya-izdatelstvo-ves.html 3. Короткова Н . , Лассуэл Г. Методология исследования проблем политики / в кн.: Политическая наука на рубеже веков. – РАН, 2000-4. URL: http://www.auditorium.ru/books/1168/full1168.pdf	Тести
2. Соціально-політична думка в історичній ретроспективі в світі та в Україні. Виникнення та розвиток соціології політики. 2.1. Передумови виникнення соціології політики. 2.2. Основні напрямки розвитку соціології політики. 2.3. Політична соціологія як галузь соціології. 2.4. Становлення і розвиток соціології політики в 1-й половині ХХ століття.	4	4	1. Амелин В. Социология политики: становление и современное состояние / В кн.: Социология в России. – 2000. URL: http://www.nir.ru/socio/articles/amelin1.doc 2. Вебер М. Соціологія. Загально-історичні аналізи. Політика. — К. : Основи, 1998. - 534 с. URL: http://litopys.org.ua/weber/wbs.htm 3. Кола Д. Политическая социология. – М.: Весь Мир: ИНФРА –М, 2001. – 406 с. URL: https://uchebnikfree.com/sotsiologiya-politicheskaya/politicheskaya-sotsiologiya-izdatelstvo-ves.html	Конспект лекції; Обговорення на ПрЗ; Есе; Тести
Змістовий модуль 2. Соціологічний аналіз політичної влади та політичної системи				
3. Соціологічні аспекти політичної влади Політична влада та політична система суспільства 3.1. Сутність феномену влади; її ознаки, різновиди та рівні. Влада: основні соціологічні підходи і характеристики. 3.2. Основні структурні елементи політичної влади і їх різновиди. 3.3. Політична влада і авторитет. 3.4. Легітимація влади: соціальні, політичні та правові аспекти. 3.5. Бюрократія як форма організації політичної влади.	2	2	1. Бурдьє П. Социальное пространство и символическая власть//THESIS: Теория и история экономических и социальных институтов и систем. Альманах. Весна 1993. М., 1993. Т.1. Вып.2. URL: https://igiti.hse.ru/data/157/314/1234/2_2_3Bourd.pdf 2. Гончарук-Чолач Т. В., Джугла Н.В. Політична соціологія: навчальний посібник / За ред. Гончарук-Чолач Т.В. – Тернопіль: Видавничополіграфічний центр «Економічна думка ТНЕУ», 2018.-250 с. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/32219/1/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D1%81%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%B%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf 3. Пилипенко В.А. Политическая власть и общество: контуры методологии исследования // Социс, 1999, №6. URL: http://ecsocman.hse.ru/data/737/332/1217/003_Politicheskaya_sotsiologiya.Pdf	Конспект лекції; Обговорення на ПрЗ; Есе; Тести
4. Функціонування політичної системи в суспільному середовищі 4.1. Політичні режими: сутність, різновиди, критерії аналізу. 4.2. Типологія політичних режимів: тоталітарний,	4	4	1. Гончарук-Чолач Т. В., Джугла Н.В. Політична соціологія: навчальний посібник / За ред. Гончарук-Чолач Т.В. – Тернопіль: Видавничополіграфічний центр «Економічна думка ТНЕУ», 2018.-250 с. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/32	Конспект лекції; Обговорення на ПрЗ; Есе; Тести

<p>авторитарний, демократичний.</p> <p>4.3. Основні ідейно-політичні течії сучасності.</p> <p>4.4. Поняття держави, визначальні ознаки і типи.</p> <p>4.5. Форми державного правління. Форми державного устрою</p>			<p>219/1/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D1%81%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf</p> <p>2. Дегтярев А. Политическая власть как регулятивный механизм социального общения // Полис. – 1996, №3 URL: http://www.politstudies.ru/fulltext/1996/3/9.htm</p> <p>3. Кола Д. Политическая социология. – М.: Весь Мир: ИНФРА –М, 2001. – 406 с. URL: https://uchebnikfree.com/sotsiologiya-politicheskaya/politicheskaya-sotsiologiya-izdatelstvo-ves.html</p>	
--	--	--	---	--

Змістовий модуль 3. Соціологія політичної культури

<p>5. Політична культура в соціологічному вимірі</p> <p>5.1. Природа, зміст поняття культури та характерні риси політичної культури.</p> <p>5.2. Політична культура: структура та функції.</p> <p>5.3. Типологія політичної культури.</p> <p>5.4. Соціологічний аналіз розвитку політичної культури в Україні.</p>	2	2	<p>1. Гончарук-Чолач Т. В., Джугла Н.В. Політична соціологія: навчальний посібник / За ред. Гончарук-Чолач Т.В. – Тернопіль: Видавничополіграфічний центр «Економічна думка ТНЕУ», 2018.-250 с. URL: http://dSPACE.wunu.edu.ua/bitstream/316497/32219/1/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D1%81%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf</p> <p>2. Рудакевич О. М. Політична культура національних спільнот: теорія та методологія дослідження / О. М. Рудакевич. – Тернопіль : ТНЕУ, 2013. – 354 с. URL: http://dSPACE.tneu.edu.ua/bitstream/316497/546/1/%D0%A0%D1%83%D0%B4%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D0%B2%D0%B8%D1%87%20%D0%9E.%C2%A0%D0%9C.20%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84..pdf</p> <p>3. Требін М. П. Політична культура: ретроспективний огляд концептуальних підходів / М. П. Требін, І. О. Поліщук // Вісн. Нац. ун-ту “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”. – Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. – 2013. – № 1. – С. 123–141. URL: http://nauka.nlu.edu.ua/download/filosof/filosof_15.pdf</p>	<p>Конспект лекції; Обговорення на ПрЗ; Есе; Тести</p>
<p>6. Політична ідентичність і політична соціалізація</p> <p>6.1. Зміст поняття ідентичність. основні характеристики політичної ідентичності.</p> <p>6.2. Поняття, зміст, соціальні агенти та механізм політичної соціалізації.</p> <p>6.3. Основні етапи, стадії і типи політичної соціалізації.</p> <p>6.4. Поняття ідентичності, основні характеристики політичної ідентичності.</p>	2	2	<p>1. Ковалевський В. Формування політичної свідомості в Україні // 36. наукових праць міжнародної студентської наукової конференції “Історія очима молодих дослідників”. Т. 2. – Донецьк, 1999 р. – С. 120-123. URL: http://kovalevsky.diaink.net/Publ/fpsu.htm</p> <p>2. Левада Ю. «Человек политический»: сцена и роли переходного периода // Президентские выборы 1996 и общественное мнение. М., 1996. URL: https://cyberleninka.ru/article/n/chelovek-politicheskij-stsena-i-rol-i-perehodnogo-perioda</p> <p>3. Рудакевич, О. М. Українська</p>	<p>Конспект лекції; Обговорення на ПрЗ; Есе; Тести</p>

6.5 Політична ідентичність та її роль у процесі соціалізації.			національна політична культура: стан і проблеми дослідження [Електронний ресурс] / О. М. Рудакевич // Вісник ХНУ ім. В. Н. Каразіна. Сер. Питання політології – 2011. – № 949. – С. 229-234. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/24997/1/%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D0%BD%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%20%D1%96%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B5%D0%BC%D0%B8%20%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf	
---	--	--	---	--

Модуль 2. Соціологія суспільно-політичних процесів та відносин

Змістовий модуль 4. Недержавні політичні інститути

7. Громадянське суспільство: становлення і функціонування 7.1. Поняття громадянського суспільства в соціологічних та політологічних теоріях. 7.2. Громадська участь і політична участь: форми і різновиди. 7.3. Громадянське суспільство і держава: інституційні відносини і взаємозв'язки. 7.4. Пліуралізм та корпоративізм як моделі врегулювання стосунків між громадянським суспільством та державною владою.	2	2	1. Громадянське суспільство: політичні та соціальноправові проблеми розвитку: [монографія] / Г. Ю. Васильєв, В. Д. Воднік, О. В. Волянська та ін.; за ред. М. П. Требіна. – Харків: Право, 2013. – 536 с. URL: https://www.researchgate.net/profile/Mikhail_Trebin/publication/335836127_Gromadanske_susopilstvo_politichni_ta_socialno-pravovi_problemi_rozvitku_monografia/links/5d7f6fef458515fca16beef/Gromadanske-susopilstvo-politichni-ta-socialno-pravovi-problemi-rozvitku-monografia.pdf 2. Лібанова Е. Соціальна стратифікація українського суспільства і передумови становлення середнього класу // Нова політика, №1, 2002. URL: http://www.np.org.ua/ukr/php_article.php?y=2002&n=01&lang=ukr&fn=art2 3. Ноэль-Нойман Э. Общественное мнение. Открытое спирали молчания. — М.: "Прогресс-Академия", 1996. - 352 с. URL: https://www.hse.ru/data/2010/09/03/1220647531/%D0%9D%D0%BE%D1%8D%D0%BB%D1%8C-%D0%9D%D0%BE%D0%B9%D0%BC%D0%B0%D0%BD%20%D0%9E%D1%82%D0%BA%D1%80%D1%8B%D1%82%D0%B8%D0%B5%20%D1%81%D0%BF%D0%B8%D1%80%D0%B0%D0%BB%D0%B8%20%D0%BC%D0%BE%D0%BB%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%8F.doc	Конспект лекції; Обговорення на ПрЗ; Есе; Тести
8. Групи інтересів і громадсько-політичні організації та рухи 8.1. Групи інтересів як учасники політичного процесу. 8.2. Класифікація груп інтересів. 8.2. Сутність суспільно	2	2	1. Афанасьев М. Клиентелизм: историко-социологический очерк // Полис, №3, 1992. URL: http://www.politstudies.ru/fulltext/1996/6/8.htm 2. Гончарук-Чолач Т. В., Джугла Н.В. Політична соціологія: навчальний посібник / За ред. Гончарук-Чолач Т.В. – Тернопіль:	Конспект лекції; Обговорення на ПрЗ; Есе; Тести

політичних організацій і рухів. 8.3. Структура суспільно-політичних організацій і рухів у сучасній Україні і їх соціологічний аналіз.			Видавничополіграфічний центр «Економічна думка ТНЕУ», 2018.-250 с. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/32219/1/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D1%81%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf 3. Кремень В. Україна: альтернативи поступу (Бюрократичний корпоративізм). URL: http://members.tripod.com/~v_kremen/books/book1text.htm	
9. Поняття і типологія політичних партій та партійних систем 9.1. Політичні партії: причини виникнення й шляхи утворення. 9.2. Сутність, структура й функції політичних партій. 9.3. Типологія політичних партій: соціологічний аналіз. 9.4. Класифікація партійних систем. 9.5. Тенденції й проблеми функціонування партійної системи України (соціологічний аспект).	2	2	1. Белашко С. Функції політичних партій Специфіка виконання у пострадянських суспільствах / Нова політика. – 2001, №5 URL: http://www.np.org.ua/ukr/php_article.php?y=2001&n=05&lang=ukr&fn=art11 2. Гончарук-Чолач Т. В., Джугла Н.В. Політична соціологія: навчальний посібник / За ред. Гончарук-Чолач Т.В. – Тернопіль: Видавничополіграфічний центр «Економічна думка ТНЕУ», 2018.-250 с. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/32219/1/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D1%81%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf 3. Шведа Ю. Теорія політичних партій і партійних систем Львів, ЦПД, 002. – Розділ 1. Суть поняття “політична партія”. Походження партій та їх роль в житті суспільства. URL: http://westukr.itgo.com/teorija_partij/2.ponyattya.html	Конспект лекції; Обговорення на ПрЗ; Есе; Тести
Змістовий модуль 5. Соціологія політичних еліт та політичного лідерства				
10. Поняття, типології політичного лідерства: політико-соціологічний аналіз 10.1. Суспільна природа та сутність політичного лідерства . 10.2. Основні теорії лідерства і соціологічні інтерпретації. 10.3. Типологія й функції політичного лідерства. 10.4. Соціологічні засоби дослідження і формування іміджу лідера	2	2	1. Войтович Р.В. Інтелектуалізація еліт як технократична умова інституційного лідерства в державному управлінні / Р. В. Войтович // Вісн. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – 2015. – № 1. – С. 48–53. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Vnadu_2015_1_8 2. Загайнов А.В. Понятие имиджа политического лидера: сущность и подходы к определению // Ученые записки Казанского государственного университета. Том 149, кн. 3 Гуманитарные науки 2007. URL: https://cyberleninka.ru/article/n/ponyatie-imidzha-politicheskogo-lidera-suschnost-i-podhody-k-opredeleniyu 3. Стиль політичного лідерства: фактори формування та складові / Нова політика . – 2001, №5 URL: http://www.np.org.ua/ukr/php_article.php?y=2001	Конспект лекції; Обговорення на ПрЗ; Есе; Тести

			<i>&n=05&lang=ukr&fn=art14</i>	
<p>11. Типологія та шляхи формування політичних еліт</p> <p>11.1. Політична еліта: основні підходи та сутність.</p> <p>11.2. Чинники виникнення політичних еліт.</p> <p>11.3. Соціологічний аналіз основних теорій еліт.</p> <p>11.4. Система формування еліт.</p> <p>11.5. Політичні еліти в Україні: політико-соціологічна оцінка.</p>	2	2	<p>1. Войтович Р.В. Интеллектуализация элит как технократична умова інституційного лідерства в державному управлінні / Р. В. Войтович // Вісн. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – 2015. – № 1. – С. 48–53. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Vnadu_2015_1_8</p> <p>2. Гончарук-Чолач Т. В., Джугла Н.В. Політична соціологія: навчальний посібник / За ред. Гончарук-Чолач Т.В. – Тернопіль: Видавничополіграфічний центр «Економічна думка THEU», 2018.-250 с. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/32219/1/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D1%81%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf</p> <p>3. Орлов О. В. Проблеми формування та розвитку управлінської еліти / О. В. Орлов // Вісн. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – 2014. – № 2. – С. 75–79. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Vnadu_2014_2_14</p>	Конспект лекції; Обговорення на ПрЗ; Есе; Тести
Змістовий модуль 6. Соціологія політичної поведінки та політичних процесів				
<p>12. Масова політична свідомість і масова поведінка</p> <p>12.1. Поняття масової свідомості, її особливості і ознаки.</p> <p>12.2. Масова поведінка та її різновиди.</p> <p>12.3. Масова протестна поведінка. Форми протестної поведінки.</p> <p>12.4. Електоральна поведінка, її властивості і форми.</p> <p>12.5. Поняття та структура електорату.</p>	2	2	<p>1. Вишняк О. І. Електоральна соціологія: історія, теорія, методи. / О. І. Вишняк — К.: Ін-т соціології НАНУ, 2000. — 156 с. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/ukr0000013285</p> <p>2. Нозль-Нойман Э. Общественное мнение. Открытое спирали молчания. — М.: "Прогресс-Академия", 1996. - 352 с. URL: https://www.hse.ru/data/2010/09/03/1220647531/%D0%9D%D0%BE%D1%8D%D0%BB%D1%8C-%D0%9D%D0%BE%D0%B9%D0%BC%D0%B0%D0%BD%20%D0%9E%D1%82%D0%BA%D1%80%D1%8B%D1%82%D0%B8%D0%B5%20%D1%81%D0%BF%D0%B8%D1%80%D0%B0%D0%BB%D0%B8%20%D0%BC%D0%BE%D0%B%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%8F.doc</p> <p>3. СМИ и массовое политическое сознание: взаимовлияние и взаимозависимость / В кн.: Задорин И., Бутова Ю., Сюткина А. Российское общество: становление демократических ценностей. – М., 1999. URL: http://www.циркон.рф/upload/iblock/b9c/9909ar-05.pdf</p> <p>4. Докторов, Б.З. От соломенных опросов к постгэллаповским опросным методам /</p>	Конспект лекції; Обговорення на ПрЗ; Есе; Тести

			Б.З.Докторов — М.: Радуга, 2013. — 72 с. URL: https://sociology.knu.ua/uk/library/ot-solomennyh-oprosov-k-postgellapovskim-oprosnym-metodam	
<p>13. Політичні процеси і зміни як чинники суспільних трансформацій</p> <p>13.1. Сутність та структура політичного процесу.</p> <p>13.2. Типи політичних процесів.</p> <p>13.3. Політичний конфлікт: зміст та функції.</p> <p>13.4. Приклади сучасних політичних конфліктів у світі: їх природа, причини та наслідки.</p> <p>13.5. Виборчий процес: поняття, різновиди та основні стадії.</p> <p>13.6. Суспільні трансформації як чинники змін політичних режимів</p> <p>13.7. Політичні конфлікти в Україні й шляхи їх розв'язання.</p>	2	2	<p>1. Вишняк О. І. Електоральна соціологія: історія, теорія, методи. / О. І. Вишняк — К.: Ін-т соціології НАНУ, 2000. — 156 с. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/ukr0000013285</p> <p>2. Горовіц Д. Міжетничні конфлікти / Д. Горовіц; пер. з англ. — Харків: Каравела, 2004. — 683 с. URL: http://resource.history.org.ua/item/11235</p> <p>3. Штомпка П. Социология социальных изменений. — М., 1996. URL: https://www.phantastike.com/sociology/social_change/zip/</p>	Конспект лекції; Обговорення на ПрЗ; Есе; Тести
<p>14. Політична комунікація</p> <p>14.1. Визначення та структурні складові політичної комунікації.</p> <p>14.2. Основні суб'єкти політичної комунікації і зворотній зв'язок.</p> <p>14.3. Застосування політичної комунікації при проведенні політичних кампаній.</p> <p>14.4. Шляхи оптимізації процесу політичної комунікації в Україні</p>	2	2	<p>1. Дегтярев А. Политическая власть как регулятивный механизм социального общения // Полис. — 1996, №3 URL: http://www.politstudies.ru/fulltext/1996/3/9.htm</p> <p>2. Кола Д. Политическая социология. — М.: Весь Мир: ИНФРА –М, 2001. — 406 с. URL: https://uchebnikfree.com/sotsiologiya-politicheskaya/politicheskaya-sotsiologiya-izdatelstvo-ves.html</p> <p>3. Нозль-Нойман Э. Общественное мнение. Открытое спираль молчания. — М.: "Прогресс-Академия", 1996. — 352 с. URL: https://www.hse.ru/data/2010/09/03/1220647531/%D0%9D%D0%BE%D1%8D%D0%BB%D1%8C-%D0%9D%D0%BE%D0%B9%D0%BC%D0%B0%D0%BD%20%D0%9E%D1%82%D0%BA%D1%80%D1%8B%D1%82%D0%B8%D0%B5%20%D1%81%D0%BF%D0%B8%D1%80%D0%B0%D0%BB%D0%B8%20%D0%BC%D0%BE%D0%BB%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%8F.doc</p> <p>4. Тархова Н. Вплив національного менталітету на формування політичної культури / Нова політика . — 2002 , №2. URL: http://www.np.org.ua/ukr/php_article.php?y=2002&n=02&lang=ukr&fn=art15</p>	Конспект лекції; Обговорення на ПрЗ; Тести; Складання соціологічної анкети

Лабораторне: Не передбачено НП.
Курсовий проект/курсова робота/РГР/Контрольна робота
Тематика індивідуальних завдань

1. Влада як засіб комунікації.
2. Технології легітимації політичної влади.
3. Людина і влада: основні соціологічні характеристики.
4. Політична участь: зміст і форми.
5. Політична еліта: соціальні основи і способи рекрутування.
6. Політичне лідерство. Соціально-психологічні і соціологічні характеристики.
7. Політична система сучасного українського суспільства.
8. Соціальні функції національної держави.
9. Політичний режим: зміст і форми.
10. Історичні форми тоталітаризму.
11. Історичні форми авторитаризму.
12. Історія досліджень електоральної поведінки.
13. Дослідження електоральної поведінки в США і Європі.
14. Дослідження електоральної поведінки на пострадянському просторі.
15. Моделі електоральної поведінки.
16. Політичні рейтинги: соціологічний інструментарій вимірювання.
17. Поняття масових політичних настроїв.
18. Психологічні та економічні чинники впливу на електорат.
19. Роль ЗМІ в конструюванні політичної реальності.
20. Маніпулятивні технології ЗМІ в період виборів.
21. Вплив ЗМІ на електоральні переваги виборців.
22. Протестна поведінка: поняття, види, динаміка.
23. Протестні рухи на пострадянському просторі.
24. Особливості застосування методик опитування у виборчому процесі (інтерв'ю, експертне інтерв'ю).
25. Метод фокус-групи в дослідженні електоральної поведінки.
27. Специфіка проведення exit-polls.
28. Метод контент-аналізу для поствиборчих досліджень.
29. Пропаганда: сутність і технології.
30. Політичні орієнтації українського електорату: динаміка, регіональні й соціально-демографічні особливості.
32. Український досвід вивчення суспільної думки в період виборів.
33. Метод використання чуток в управлінні електоральної поведінки.
34. Стереотипи як метод управління електоральною поведінкою.
35. Якісні і кількісні методи досліджень електоральної соціології
36. Проблема інтерпретації даних в електоральній соціології.
37. Основні типи виборчих систем у світі.
38. Особливості виборчої системи у сучасній Україні.
39. Соціологічні моделі електоральної поведінки.
40. Модель партійно-ідеологічної ідентифікації
41. Теорія раціонального вибору в аспекті поведінки виборців.
42. Модель поведінки виборців Е. Даунса.
43. Сучасні трансформації у поведінці електорату.
44. Політична соціологія М. Вебера.
45. Соціологія політики В. Липинського.
46. Соціально-політичні погляди М. Драгоманова.
47. Розвиток соціології політики в умовах трансформації суспільства України.
48. Соціально-політична теорія К. Маркса
49. Специфіка політичної культури в умовах ринкових відносин.
50. Внесок у соціологію політики Г. Ле Бона
51. А. де Токвіль та його погляди на демократію і революцію.
52. Критика бюрократії в політичній соціології.
53. Формування політичної орієнтації молоді (методологія соц. дослідження).
54. Проблеми артикуляції соціально-політичних інтересів.
55. Перехід до демократії. Проблеми транзиту.

56. Соціально-політична характеристика населення пострадянської України.
57. Проблема співвідношення демократії та елітизму.
58. Партійно-політична палітра сучасної України, проблеми та тенденції її розвитку.
59. Суспільно-політичні інститути та рухи: проблеми теорії та історії.
60. Політичні конфлікти в Україні та шляхи їх розв'язання.

Індивідуальне завдання підлягає захисту студентом на заняттях, які призначаються додатково. Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Зокрема, студенти можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг від 18 до 24 сторінок А4 тексту (кегель Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна також помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Література, що рекомендується для виконання індивідуального завдання, наведена у цьому виданні, а в електронному вигляді вона розміщена на Освітньому сайті КНУБА, на сторінці кафедри політичних наук і права.

Також як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь студента у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез виступу (доповіді) на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до закінчення навчального семестру. Заняття із захисту індивідуальних завдань призначаються не пізніше, ніж за 1 тиждень до закінчення навчального семестру. Викладач має право вимагати від студента доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає встановленим вимогам.

Самостійна робота студента:

1. Лекції – 4 год.
2. Практичні заняття – 11 год.
3. Індивідуальне завдання (реферат) – 8 год.
4. Підготовка до іспиту – 18 год.

17) Іспит

Питання підсумкового контролю

1. Соціологія політики як наукова дисципліна.
2. Політика як суспільне явище.
3. Етапи становлення й розвитку соціології політики.
4. Протосоціологічний етап розвитку соціології політики.
5. Етапи становлення та розвитку соціології політики в Україні.
6. Політичні конфлікти та їх соціальні підґрунтя.
7. Поняття, функції і типології політичної культури.
8. Демократія, її умови, ознаки та проблеми функціонування.
9. Соціально-політичні концепції влади та бюрократії М. Вебера.
10. Елітистські теорії Г. Моски та В. Парето.
11. Соціологічний аналіз політичних партій Р. Міхельса.
12. Політична опозиція і влада: у системи взаємодії.
13. Поняття і функції політичної системи. Типології політичних систем.
14. Соціологічні підходи до розуміння влади.
15. Політична влада: ознаки, структура, форми здійснення.
16. Політична влада та державна влада
17. Поняття і фактори політичної ідентифікації.
18. Принцип та моделі поділу державної влади.
19. Поняття і типи політичних режимів.
20. Легітимність політичної та державної влади, типи легітимності.
21. Соціологічний аналіз політичних режимів.
22. Легітимація та делегітимація влади, криза державної влади.
23. Авторитарні режими: ідеальні моделі і реальна практика.
24. Політична свідомість та політична культура
25. Соціально-політичні інтереси та їх роль у політиці.
26. Соціально-політична характеристика тоталітаризму.
27. Представництво інтересів та інститути громадянського суспільства.
28. Суб'єкти політики, їх види та роль у політичному процесі.
29. Роль стереотипів у виборчих кампаніях
30. Політична комунікація та її форми.
31. Взаємодія громадянського суспільства та держави.
32. Джерела та соціальне підґрунтя тоталітаризму.
33. Громадські організації та їх класифікація.
34. Політична участь, її форми та соціальні фактори.
35. Суспільно-політичні рухи та їх значення.
36. Демократичні режими: критерії і ознаки.
37. Групи інтересів, політичні рухи та партії: порівняльний аналіз.
38. Групи лобювання та лобізм в політиці.
39. Тоталітарна пропаганда та маніпуляція свідомістю як суспільні явища.
40. Метод опитування в соціально-політичній сфері.
41. Війна як форма політичного конфлікту.
42. Соціальна та організаційна структура політичних партій.
43. Соціологічний аналіз формування політичної культури в Україні.
44. Авторитарний і демократичний режим: порівняльна характеристика.
45. Партійні системи сучасності.
46. Партійні та виборчі системи, закони М. Дюверже.
47. Поняття та типи виборчих систем.
48. Методи спостереження та фокус-груп в соціології політики.
49. Соціальна характеристика елітарних груп та політичної еліти.
50. Циркуляція еліт, еліта та контр еліта, еліта та маси.
51. Основні суб'єкти політичної комунікації і зворотній зв'язок.
52. Електоральна поведінка та її моделі.
53. Масова поведінка, її різновиди. Протестна поведінка.
54. Політичне лідерство, його функції та значення для політики.
55. Типології політичних лідерів.
56. Імідж політичного лідера.
57. Поняття і типи політичної соціалізації.
58. Політичні еліти та політичне лідерство в сучасній Україні.
59. Поняття масової свідомості та її особливості.
60. Політичні конфлікти в сучасній Україні.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82-89	B	Добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	Задовільно
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
<u>0-34</u>	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю іспит

Поточне оцінювання						Індивідуальне завдання	Іспит	Сума балів
M1			M2					
ЗМ1	ЗМ2	ЗМ3	ЗМ4	ЗМ5	ЗМ6			
10	10	10	10	10	10	20	20	100

Примітки.

1. Консультації з дисципліни проводяться керівником курсу щотижнево у понеділок о 15:20 в ауд. 431 Центрального корпусу КНУБА. Якщо заняття з дисципліни проводить інший викладач, графік консультаційних занять доводиться ним до студентів на початку вивчення дисципліни.

2. Студенту, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

5. Студент, який не здав та/або не захистив індивідуальне завдання, не допускається до складання заліку.

6. Студент має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться до студентів на початку вивчення дисципліни.

Політика щодо академічної доброчесності

1. Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку студента він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

2. Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) перевіряються на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій студентів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Політика щодо відвідування

1. Студент, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату ФУПП документ, який засвідчує ці причини.

2. Студент, який пропустив лекційне заняття, повинен законспектувати зміст цього заняття та продемонструвати конспект викладачу до складання заліку.

3. Студент, який пропустив практичне заняття, повинен законспектувати джерела, які були визначені викладачем як обов'язкові для конспектування, та продемонструвати конспект викладачу до складання заліку.

4. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

18) Методичне забезпечення:

Яхно О. Соціологія політики. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни для студентів спеціальності «Політологія». Київ-Тернопіль: КНУБА, «Бескиди», 2020. 38 с.

Гончарук-Чолач Т. В., Джугла Н.В. Політична соціологія: навчальний посібник / За ред. Гончарук-Чолач Т.В. – Тернопіль: Видавничополіграфічний центр «Економічна думка ТНЕУ», 2018.- 250 с. URL: <http://dspace.wnu.edu.ua/bitstream/316497/32219/1/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D1%81%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf>.

19) Додаткова література:

Амелин В. Социология политики: становление и современное состояние – 2000. URL: <http://www.nir.ru/socio/articles/amelin1.doc>

Афанасьев М. Клиентелизм: историко-социологический очерк // Полис, №3, 1992. URL: <http://www.politstudies.ru/fulltext/1996/6/8.htm>

Бурдые П. Социальное пространство и символическая власть//THESIS: Теория и история экономических и социальных институтов и систем. Альманах. Весна 1993. М., 1993. Т.1. Вып.2. URL: https://igiti.hse.ru/data/157/314/1234/2_2_3Bourd.pdf

Вебер М. Соціологія. Загально-історичні аналізи. Політика. — К. : Основи, 1998. - 534 с. URL: <http://litopys.org.ua/weber/wbs.htm>

Вишняк О. І. Електоральна соціологія: історія, теорія, методи. / О. І. Вишняк — К.: Ін-т соціології НАНУ, 2000. — 156 с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/ukr0000013285>

Горовіц Д. Міжетнічні конфлікти / Д. Горовіц; пер. з англ. – Харків: Каравела, 2004. – 683 с. URL: <http://resource.history.org.ua/item/11235>

Громадянське суспільство: політичні та - проблеми розвитку: [монографія] / Г. Ю. Васильєв, В. Д. Воднік, О. В. Волянська та ін.; за ред. М. П. Требіна. – Харків: Право, 2013. – 536 с. URL: https://www.researchgate.net/profile/Mikhail_Trebin/publication/335836127_Gromadanske_suspilstvo_politichni_ta_socialno-pravovi_problemi_rozvitku_monografia/links/5d7f6fef458515fca16beef/Gromadanske-suspilstvo-politichni-ta-socialno-pravovi-problemi-rozvitku-monografia.pdf

Дегтярев А. Политическая власть как регулятивный механизм социального общения // Полис. – 1996, №3 Интернет: <http://www.politstudies.ru/fulltext/1996/3/9.htm>

Загайнов А.В. Понятие имиджа политического лидера: сущность и подходы к определению // Ученые записки Казанского государственного университета. Том 149, кн. 3 Гуманитарные науки 2007. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/ponyatie-imidzha-politicheskogo-lidera-suschnost-i-podhody-k-opredeleniyu>

Ковалевський В. Формування політичної свідомості в Україні // Зб. наукових праць міжнародної студентської наукової конференції “Історія очима молодих дослідників”. Т. 2. – Донецьк, 1999 р. – С. 120-123. URL: <http://kovalevsky.diallink.net/Publ/fpsu.htm>

- Кола Д. Политическая социология. – М.: Весь Мир: ИНФРА –М, 2001. – 406 с. URL: <https://uchebnikfree.com/sotsiologiya-politicheskaya/politicheskaya-sotsiologiya-izdatelstvo-ves.html>
- Короткова Н. , Лассуэл Г. Методология исследования проблем политики / в кн.: Политическая наука на рубеже веков. – РАН, 2000-4. URL,: <http://www.auditorium.ru/books/1168/full1168.pdf>
- Кремь В. Україна: альтернативи поступу (Бюрократичний корпоративізм). / Актуальні питання політики // Політичний менеджмент №6. 2007. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/kremen_pryrechenist.pdf
- Ноэль-Нойман Э. Общественное мнение. Открытое спирали молчания. — М.: "Прогресс-Академия", 1996. - 352 с. URL: <https://www.hse.ru/data/2010/09/03/1220647531/%D0%9D%D0%BE%D1%8D%D0%BB%D1%8C%D0%9D%D0%BE%D0%B9%D0%BC%D0%B0%D0%BD%20%D0%9E%D1%82%D0%BA%D1%80%D1%8B%D1%82%D0%B8%D0%B5%20%D1%81%D0%BF%D0%B8%D1%80%D0%B0%D0%BB%D0%B8%20%D0%BC%D0%BE%D0%BB%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%8F.doc>
- Орлов О. В. Проблеми формування та розвитку управлінської еліти / О. В. Орлов // Вісн. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – 2014. – № 2. – С. 75–79. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=Vnadu_2014_2_14
- Пилипенко В.А. Политическая власть и общество: контуры методологии исследования // Социс, 1999, №6. URL: http://ecsocman.hse.ru/data/737/332/1217/003_Politicheskaya_sotsiologiya.Pdf
- Рудакевич О. М. Політична культура національних спільнот: теорія та методологія дослідження / О. М. Рудакевич. – Тернопіль : ТНЕУ, 2013. – 354 с. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/546/1/%D0%A0%D1%83%D0%B4%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D0%B2%D0%B8%D1%87%20%D0%9E.%C2%A0%D0%9C.20%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84..pdf>
- Рудакевич, О. М. Українська національна політична культура: стан і проблеми дослідження [Електронний ресурс] / О. М. Рудакевич // Вісник ХНУ ім. В. Н. Каразіна. Сер. Питання політології – 2011. – № 949. – С. 229-234. URL: http://library.tneu.edu.ua/images/stories/praci_vukladachiv/%D0%A4%D0%B0%D0%BA.%20%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D1%83%D0%B7.%20%D0%BF%D1%96%D1%81%D0%BB%D1%8F.%20%D0%BC%D0%B0%D0%B3.%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%B3%D1%84%D1%96%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%84%D1%96%D1%97%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%97/%D0%A0%D1%83%D0%B4%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D0%B2%D0%B8%D1%87%20%D0%9E.%D0%9C/%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D0%BD%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%20%D1%96%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B5%D0%BC%D0%B8%20%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf
- Стиль політичного лідерства: фактори формування та складові / Нова політика . – 2001, №5 URL: http://www.np.org.ua/ukr/php_article.php?y=2001&n=05&lang=ukr&fn=art14
- Тархова Н. Вплив національного менталітету на формування політичної культури / Нова політика . – 2002 , №2. Інтернет: http://www.np.org.ua/ukr/php_article.php?y=2002&n=02&lang=ukr&fn=art15
- Требін М. П. Політична культура: ретроспективний огляд концептуальних підходів / М. П. Требін, І. О. Поліщук // Вісн. Нац. ун-ту “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”. – Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. – 2013. – № 1. – С. 123–141.
- Шведа Ю. Теорія політичних партій і партійних систем Львів, ЦПД, 002. – Розділ 1. Суть поняття “політична партія”. Походження партій та їх роль в житті суспільства. Інтернет: http://westukr.itgo.com/teorija_partij/2.ponyattya.html

20) Робоче навантаження студента, необхідне для досягнення результатів навчання

№	Форма занять	Кількість годин аудиторні/ СРС
1.	Лекція	32/4
2.	Практичне заняття	32/11
3.	Лабораторні заняття	
4.	КП/КР/РГР/Контр.роб.	1 Контрольна робота/8
5.	Форма контролю	іспит / 18
	Всього годин	64/41

22) Сума всіх годин:

105

052	Політичний менеджмент	Сторінка 1 з 3
-----	-----------------------	----------------

23) Загальна кількість кредитів ECTS	3,5
24) Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:	64 (2,10)
25) Кількість необхідних годин (кредитів ECTS) СРС для забезпечення аудиторного навантаження:	41 (1,40)
26) Кількість годин (кредитів ECTS) СРС , забезпечених навчальним планом:	41 (1,40)
27) Примітки:	
28) Розробник силабусу: доц. Яхно О.О.	

.....
(дата і підпис розробника)

Затверджено:

.....
(підпис завідувача кафедрою)

052	Політичний менеджмент	Сторінка 1 з 3
-----	-----------------------	----------------

23) Загальна кількість кредитів ECTS	3,5
24) Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:	64 (2,10)
25) Кількість необхідних годин (кредитів ECTS) СРС для забезпечення аудиторного навантаження:	41 (1,40)
26) Кількість годин (кредитів ECTS) СРС, забезпечених навчальним планом:	41 (1,40)
27) Примітки:	
28) Розробник силябусу: доц. Яхно О.О.	

.....
(дата і підпис розробника)

Затверджено:

.....
(підпис завідувача кафедрою)

